Başlangıç Hükümleri

1. Temel sağlık ve güvenlik gerekleri altındaki yükümlülükler, ancak asansör monte eden veya imalatçı tarafından planlanan şekilde kullanıldığı takdirde, asansörün veya asansör güvenlik aksamının söz konusu tehlikeye maruz kalacağı durumlarda uygulanır.

2. Bu Yönetmeliğin içerdiği temel sağlık ve güvenlik gerekleri zorunludur. Ancak, mevcut tekniğin durumuyla, bunların ortaya koyduğu hedeflere ulaşılamayabilir. Bu gibi durumlarda, mümkün olduğu kadar geniş ölçüde, asansör veya asansör güvenlik aksamı bu hedeflere yakın bir şekilde tasarlanır ve imal edilir.

3. İmalatçı ve asansör monte eden, kendi ürünlerine uygulanan bütün her şeyi belirleme ve monte amacıyla tehlikeleri değerlendirme zorunluluğu altındadır. Bu değerlendirmeyi dikkate alarak bunlar tasarlanır ve imal edilir. İmalatçı ve asansör monte edenin, asansör veya asansör güvenlik aksamıyla ilgisi olan tüm tehlikeleri tanımlamak amacıyla risk değerlendirmesi yürütmesi zorunludur. Bu değerlendirme sonucunu dikkate alarak imalatçı veya asansör monte eden tarafından bu ürünler tasarlanır ve yapılır.

1. Genel

1.1. Makina Emniyeti Yönetmeliği (2006/42/AT)'nin uygulanması

Bu Ek kapsamında yer almamasına rağmen muhtemel bir tehlikenin mevcut olması halinde, 3/3/2009 tarihli ve 27158 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Makina Emniyeti Yönetmeliği (2006/42/AT)'nde yer alan temel sağlık ve güvenlik gerekleri uygulanır. Herhangi bir olayda Makina Emniyeti Yönetmeliği (2006/42/AT)'nin Ek-I'inin 1.1.2. maddesinde belirtilen temel sağlık ve güvenlik gerekleri uygulanır.

1.2. Taşıyıcı

Her asansörün taşıyıcısı bir kabin olmalıdır. Bu kabin, asansör monte eden tarafından belirlenen, asansörün taşıyacağı azami kişi sayısına ve anma yük değerine karşılık gelen boşluğu ve mukavemeti sağlayacak şekilde tasarlanır ve imal edilir.

Asansörün insan taşıma amaçlı olması durumunda ve boyutları izin vermesi halinde, kabin engellilerin girişini ve kullanımını zorlaştırmayan ve bu kişilerin kullanımını kolaylaştıran uygun tanzime imkân sağlayacak şekilde tasarlanır ve imal edilir.

1.3. Asılma ve destek şekilleri

Kabinin asılma ve/veya destek şekilleri, bunların bağlantıları ve diğer uç parçaları, kullanım şartlarını, kullanılan malzemeyi ve imalat şartlarını dikkate almak suretiyle, yeterli bir seviyede toplam güvenliği temin etmek ve kabinin düşme riskini asgariye indirmek üzere seçilmeli ve tasarlanmalıdır.

Kabini asmak için halatlar veya zincirler kullanıldığı takdirde, her birinin ayrı tutturma noktası olan en azından iki bağımsız halat veya zincir bulunmalıdır. Bu gibi halat veya zincirlerin, sabitlenmesi veya çevrim oluşturulması gerekli olmadığında, hiçbir bağlantı veya ek yerinin olmaması gerekir.

1.4. Yükün kontrolü (aşırı hız dahil)

1.4.1. Asansörler, hesaplanan yük aşıldığında normal çalışmasını önleyecek şekilde tasarlanırlar, imal edilirler ve monte edilirler.

1.4.2. Asansörler, aşırı hız sınırlayıcı cihaz donanımına sahip olmalıdır. Bu gereklilik, aşırı hız önleyici hareket sistemli olarak tasarlanan asansörlere uygulanmaz.

1.4.3. Hızlı asansörler, hız izleyici ve hız sınırlayıcı cihaz donanımına sahip olmalıdır.

1.4.4. Sürtünmeli makaralarla çalışan asansörler, çekme halatlarının makaralar üzerinde dengesini sağlayacak şekilde tasarlanmalıdır.

1. 5. Makina

1.5.1. Bütün insan asansörlerinin kendi bağımsız asansör makinesinin bulunması gerekir. Bu gereklilik, karşı ağırlık yerine ikinci bir kabin kullanılan asansörler için uygulanmaz.

1.5.2. Asansör monte eden, asansör makinelerinin ve asansörün diğer ilgili aksam ve parçalarının bulunduğu yerlere, acil durum ve bakım halleri dışında girilememesini sağlar.

1.6. Kontroller

1.6.1. Yanında refakatçisi olmayan engelli kişilerin kullanımı için amaçlanan asansörlerin kumanda cihazları, buna göre tasarlanır ve yerleştirilir.

1.6.2. Kumandaların işlevleri açıkça belirtilir.

1.6.3. Bir asansör grubunun çağırma devreleri, paylaşılmış veya birbirlerine bağlı olabilirler.

1.6.4. Elektrikli donanım aşağıdaki şartları yerine getirecek şekilde monte edilir ve bağlanır:

Doğrudan asansöre bağlantısı olmayan devreler ile karıştırılma ihtimali olmamalıdır.

Elektrik enerjisi yük altında kesilebilmelidir.

Asansörün hareketleri ayrı bir elektrik güvenlik devresinde bulunan elektrik güvenlik cihazına bağlanmalıdır.

Elektrik tesisatındaki bir hata tehlikeli bir duruma sebebiyet vermemelidir.

2. Kabin dışındaki kişilere yönelik tehlikeler

2.1. Asansör kabinin hareket ettiği asansör kuyusuna, acil durum ve bakım halleri dışında, ulaşılamamasını temin edecek güvenlik önlemleri tasarlanır ve yapılır. Bir kişi bu boşluğa girmeden önce asansörün normal kullanımı imkânsız hale getirilmelidir.

2.2. Asansör, kabin uç pozisyonlarından birindeyken ezilme riskini önleyecek şekilde tasarlanır ve yapılır.

Uç pozisyonların ötesinde serbest boşluk veya sığınma alanı ile bu amaç sağlanır.

Ancak belirli durumlarda, bu çeşit bir çözümün yerine getirilmesinin imkânsız olduğu özellikle mevcut binalarda, söz konusu riskin önlenmesi için farklı uygulanabilir yöntemler kullanılabilir.

2.3. Kabinin katlardan giriş ve çıkışları, tasarlanmış kullanım şartları için yeterli mekanik dayanıma sahip asansör kapıları ile donatılmış olması gerekir.

Kilitleme sistemi normal çalışma esnasında;

Bütün durak kapıları kapalı ve kilit tertibatı kilitli olmadığı takdirde, kasıtlı veya kasıtsız olarak çalıştırılsa dahi kabinin hareketine başlamasını,

Kabin hâlâ hareket halindeyken ve önceden belirlenmiş kat seviyesi dışında iken durak kapılarının açılmasını, önlemesi gerekir.

Ancak, kapılar açıkken bütün seviyeleme hareketlerine belirli bölgelerde, seviyeleme hızının denetlenmesi şartlarıyla izin verilebilir.

3. Kabin içindeki kişilere yönelik tehlikeler

3.1. Asansör kabini, havalandırma açıklıkları haricinde sabit tavan ve taban dahil olmak üzere tam boy duvarlarla tamamen kapalı olmalı ve tam boy kapıları olmalıdır. Bu kapılar kapalı olmadığı sürece, bu Ekin 2.3. maddesinde bahsi geçen seviyeleme hareketleri dışında, kabinin hareket etmemesini ve eğer kapılar açıksa durma konumuna gelmesini temin edecek şekilde tasarlanır ve monte edilir.

Kabin ile asansör kuyusu arasına düşme riski varsa veya kat seviyesinde kabin yoksa asansör iki durak seviyesi arasında durduğunda, kabin kapıları kapalı ve kilitli olmalıdır.

3.2. Asansör kabini elektrik kesintisi veya aksamın arızalanması hallerinde, kabinin serbest düşmesini veya kontrolsüz hareketini engelleyen donanıma sahip olmalıdır.

Kabinin serbest düşmesini önleyen donanım, kabin askı tertibatından bağımsız olmalıdır.

Bu donanım asansör monte eden tarafından öngörülen azami süratte ve hesaplanan yükte kabini durdurabilmelidir. Bu donanım yardımıyla oluşacak durdurma işlemi, yük şartları ne olursa olsun kabin içindekilerine zarar verecek bir ters ivmeye sebebiyet vermemelidir.

3.3. Tampon, asansör kuyususun tabanı ile kabinin tabanı arasına monte edilir.

Bu durumda, bu Ekin 2.2. maddesinde bahsi geçen serbest boşluk, tampon tam kapalı durumdayken ölçülmelidir.

Bu gereklilik hareket sistemlerinin tasarımı sebebiyle bu Ekin 2.2. maddesinde bahsi geçen serbest boşluk içine kabinin giremediği asansörlere uygulanmaz.

3.4. Asansörler, bu Ekin 3.2. maddesinde bahsi geçen donanım çalışma konumunda değilse, harekete geçme imkanı olmayacak şekilde tasarlanır ve yapılır.

4. Diğer tehlikeler

4.1. Durak kapısı ve kabin kapısı veya her iki kapı birlikte motorla çalıştırılıyorsa, hareket ederken olabilecek ezilme riskini önleyici bir cihaz donanımına sahip olmalıdır.

4.2. Durak kapıları, binayı yangından korumaya katkıda bulundukları takdirde, camlı kısmı olanlar da dahil olmak üzere, bütünlük açısından ve yalıtım (alevi kontrol altında tutması) ve ısı iletimi (termal radyasyon) açısından yangına karşı dirençli olmalıdır.

4.3. Karşı ağırlık, kabinin üstüne düşme veya kabinle çarpışma risklerini ortadan kaldıracak şekilde monte edilmelidir.

4.4. Asansörler, kabinin içinde kalmış olan kişilerin kurtarılması ve tahliyesine imkân sağlayacak şekilde olmalıdır.

4.5. Kabinler, kurtarma hizmeti ile kalıcı irtibatı sağlayan çift yollu haberleşme ve sesli alarm donanımına sahip olmalıdır.

4.6. Asansörler, asansör makina dairesi içerisindeki sıcaklık, asansörü monte eden tarafından belirlenen azami seviyeyi geçtiği durumda, hareketini tamamlayabilmesini sağlamalı ancak yeni komutları kabul etmeyecek şekilde tasarlanmalı ve yapılmalıdır.

4.7. Kabinler uzun süreli durma halinde bile, yolcular için yeterli havalandırmayı temin edecek şekilde tasarlanır ve yapılır.

4.8. Kabin kullanım halinde veya bir kapısı açıldığında yeterli şekilde aydınlatılmalıdır, bir acil durum aydınlatması da ayrıca olmalıdır.

4.9. Bu Ekin 4.5. maddesinde bahsi geçen haberleşme donanımı ve bu Ekin 4.8. maddesinde bahsi geçen acil durum aydınlatması, normal elektrik gücü olmadan da çalışacak şekilde tasarlanır ve kurulur. Bunların çalışma periyodu, kurtarma işleminin normal işleyişine izin verecek kadar uzun olmalıdır.

4.10. Yangın halinde kullanılabilecek olan asansörün kumanda devreleri, asansörün belirli seviyelerde durmasını önleyecek ve asansörün kurtarma ekipleri tarafından öncelikli kumandasına izin verebilecek şekilde tasarlanır ve imal edilir.

5. İşaretleme

5.1. Makina Emniyeti Yönetmeliği (2006/42/AT) Ek-I'in 1.7.3. maddesine uyan herhangi bir makina için gerekli görülen asgari hususlara ek olarak, her kabin taşınabilecek azami yolcu sayısı ile beyan yükünün kilogram değerini açıkça gösteren kolayca görülebilen bir plaka taşımalıdır.

5.2. Eğer asansör, kabin içinde kalmış olan kişilerin dış yardım olmadan çıkmalarına izin verecek şekilde tasarlanmışsa, ilgili talimat kabin içinde açık ve görülebilir olmalıdır.

6. Kullanma talimatı

6.1. Ek-III'te bahsedilen asansör güvenlik aksamlarıyla birlikte; montajın, bağlantının, ayarın, bakımın etkin ve tehlikesiz olarak yapılmasını mümkün kılan Türkçe yazılmış bir talimat bulunur.

6.2. Her bir asansörle birlikte Türkçe yazılmış belgeler bulunur. Bu belgeler en az aşağıdakileri içerir:

- Normal kullanım için gerekli olan plan ve şemaları içerecek şekilde bakım, muayene, tamir, periyodik kontroller ve bu Ekin 4.4. maddesinde bahsi geçen kurtarma operasyonları ile ilgili bir el kitapçığı,

- Tamirlerin ve uygun görüldüğünde periyodik kontrollerin not edildiği bir kayıt defteri.

REVİZYON TARİHÇESİ

Rev No	Yürürlük Tarihi	Değişen Maddeler	Değişiklik Açıklaması
00	22.06.2026	İlk Yayın	-